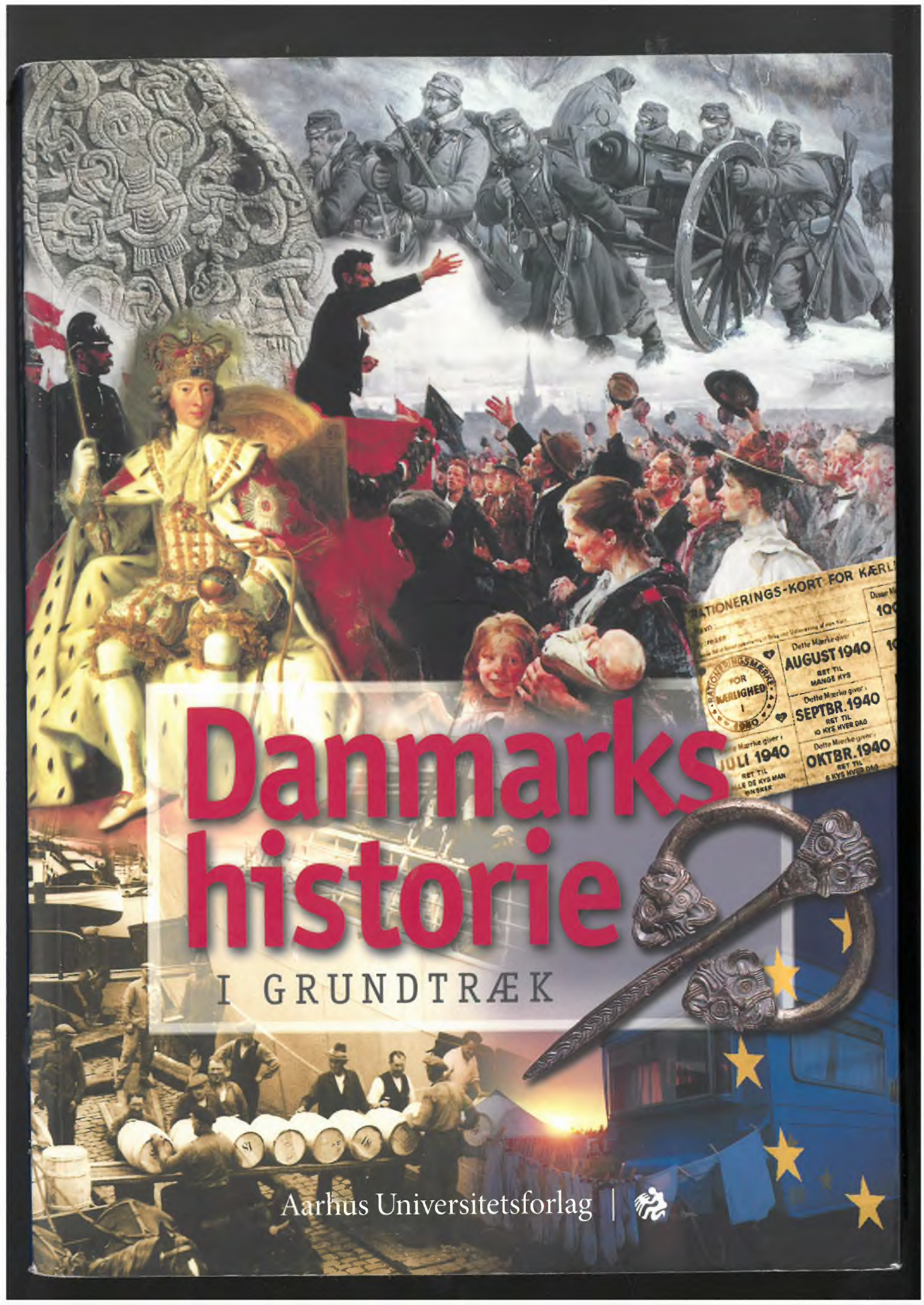

Danmarks historie

I GRUNDTRÆK

Aarhus Universitetsforlag |

9. april 1940

Beslutningen om en militær aktion mod Danmark blev truffet sidst i februar 1940 som et led i aktionen mod Norge, hvor Tyskland ville sikre sig baser for ubåde og komme et allieret angreb, der truede dets forsyning med svensk jernmalm, i forkøbet. Oprindeligt var det kun meningen at sætte sig i besiddelse af Frederikshavn og Skagen som forsyningshavne for tropperne i Norge. Men da flyvevåbnet fordrede straks at få rådighed over Aalborg lufthavn og ikke ville afvente dansk svar på det forudsete ultimatum, blev det besluttet at tage hele landet med.

Den danske regering var ikke ganske uforberedt. I de første dage af april indløb en advarsel fra gesandtskabet i Berlin, hvis vægt ganske vist var uklar, men som dog blev taget mere alvorligt i København end i Oslo og London, hvortil den også nåede. Den 4. april blev advarslen drøftet i to regeringsmøder og med værnscheferne, og den beslutning, der blev truffet om ikke at genindkalde den sikringsstyrke på 36.000 mand, der var samlet ved krigsudbruddet og hjemsendt med uniform, foregreb beslutningen om ikke at sætte sig militært til modværge den følgende tirsdag morgen.

Den 9. april kl. 4.15 gik tyske tropper over grænsen, mens andre blev landsat forskellige steder på øerne og i Københavns havn. Samtidig overrakte den tyske gesandt, Renthe-Fink udenrigsminister P. Munch et ultimatum, der fordrede fri indmarch ledsaget af forsikringer om, at værnemagten ikke kom i fjendtlig hensigt og heller ikke for at »antaste kongeriget Danmarks territoriale integritet eller politiske uafhængighed«. Ved et i hast sammenkaldt statsråd, drøftede man den mulighed at fortsætte kampen af hensyn til udlandets reaktion, men da det var klart håbløst, blev det besluttet straks at indstille kampen og under protest at »ordne forholdene her i landet under hensyn til den stedfundne besættelse«. Ved træfninger i Sønderjylland og andre steder var 13 danske soldater i mellemtiden blevet dræbt.

Danmarks status

Med sin accept opnåede regeringen, at Tyskland gennem hele krigen betragtede Danmark som en formelt suveræn stat og som et land, det ikke var i krig med. Indtil 29. august 1943 fungerede de forfatningsmæssige organer, konge, regering og rigsdag, videre og afløstes derpå af centraladministrationen ledet af ministeriernes departementschefer. Da Danmark stadig blev regnet som udland, lå den tyske politiske kompetence i udenrigsmi-